

Éves jelentés **2013**

Összefoglaló

EURÓPAI
ADATVÉDELMI BIZTOS

Éves jelentés

2013

Összefoglaló

**A Europe Direct szolgáltatás az Európai Unióval kapcsolatos kérdéseire
segít Önnek választ találni.**

Ingyenesen hívható telefonszám (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) A legtöbb hívás és a megadott információk ingyenesek (noha egyes mobiltelefon-
szolgáltatókon keresztül, telefonfülkékből és hotelekből a számot csak díjfizetés ellenében
lehet hívni).

Bővebb tájékoztatást az Európai Unióról az interneten talál (<http://europa.eu>).

Luxembourg: Az Európai Unió Kiadóhivatala, 2014

ISBN 978-92-9242-031-4
doi:10.2804/33527

© Európai Unió, 2014

A sokszorosítás a forrás megjelölésével megengedett.

BEVEZETÉS

A jelentés a 2013-es évet tárgyalja, amely az európai adatvédelmi biztos – mint független felügyeleti hatóság – működésének tizedik éve. Feladata annak biztosítása, hogy az uniós intézmények és szervek gondoskodjanak a természetes személyek alapvető jogainak és szabadságainak – különösen a magánélet tiszteletben tartásához való joguknak – a személyes adatok feldolgozásával összefüggő védelméről¹. Az összefoglaló által tárgyalt év egyben a hatóság munkatársaként Peter Hustinx, európai adatvédelmi biztos és Giovanni Buttarelli, helyettes biztos közös megbízatásának utolsó éve.

A jogi keretet adó 45/2001/EK rendelet², amelynek keretein belül az európai adatvédelmi biztos eljár, a három fő feladatkör, nevezetesen a felügyelet, a konzultáció és az együttműködés egymástól elkülönülő területein több feladatról és hatáskörrel rendelkezik. E feladatkörök szolgálnak továbbra is az európai adatvédelmi biztos tevékenységeinek stratégiai platformjaként, és küldetésnyilatkozatában is megjelennek:

- **figyelemmel kíséri és biztosítja** a meglévő jogi biztosítékoknak az uniós intézmények és szervek általi betartását a személyes adatok általuk történő feldolgozása során;
- **tanácsokkal látja el** az uniós intézményeket és szerveket az adatvédelemmel kapcsolatos kérdésekben, különösen a személyes adatok védelmére esetlegesen hatást gyakorló jogszabályjavaslatok esetében;
- **együttműködik** a nemzeti ellenőrző hatóságokkal és egyéb ellenőrző szervekkel a személyes adatvédelem egységességének javítása érdekében;
- **figyelemmel kíséri** azokat az új technológiákat, amelyek hatással lehetnek a személyes adatok védelmére;

- az adatvédelmi jog értelmezésével kapcsolatos szakértői tanácsadás céljából **beavatkozik** az **Európai Unió Bíróságán**.

A 2013–2014-es stratégia az eljárási szabályzattal és az éves gazdálkodási tervvel együtt értékes útmutatással szolgált; ezek fogalmazzák meg a megszorítások idején az intézmény hatékony és eredményes munkavégzési kapacitásának javításához szükséges célokat és módszereket. Az intézmény világos célkitűzésekkel és teljesítménymutatókkal immár teljes körűen működik.

A személyes adatok uniós intézmények és szervek által végzett feldolgozásának felügyelete során az európai adatvédelmi biztos minden korábbinál több adatvédelmi tisztviselővel működött együtt az érintett intézményeken és szerveken belül. Emellett több felmérés is készült, amelyekből kiderül, hogy a legtöbb uniós intézmény és szerv, köztük számos ügynökség is jól haladt az adatvédelmi rendeletnek való megfelelés útján, még mindig akadnak azonban olyanok, amelyeknek fokozniuk kell erőfeszítéseiket.

A konzultáció területén az intézmény legfontosabb célkitűzése továbbra is az új jogalkotási intézkedések kérdésében biztosított tanácsadás és az uniós adatvédelmi jogi keret felülvizsgálata marad. A digitális menetrend és az új technológiákkal összefüggésben a magánélet védelmét érintő kockázatok szintén jelentős tényezők voltak 2013-ban. Ugyanakkor a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térséget érintő Stockholmi Program végrehajtása, továbbá a belső piaccal, például a pénzügyi szektor reformjával, valamint a közegészségüggyel és fogyasztóvédelemmel kapcsolatos kérdések az adatvédelemre is hatással voltak. Az európai adatvédelmi biztos a többi felügyeleti hatósággal is szorosabbra fűzte együttműködését, főként a nagyméretű IT-rendszerek területén.

1 A jelentésben az „intézmények” és „szervek” kifejezés a 45/2001/EK rendeletben meghatározottak szerinti értelemben szerepel. Ez az Európai Unió ügynökségeit is magában foglalja. Az intézmények és szervek teljes felsorolását lásd az alábbi címen: http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/index_hu.htm.

2 Az Európai Parlament és a Tanács 2000. december 18-i 45/2001/EK rendelete a személyes adatok közösségi intézmények és szervek által történő feldolgozása tekintetében az egyének védelméről, valamint az ilyen adatok szabad áramlásáról (HL L 8., 2001.1.12., 1. o.).

2013 LEGFONTOSABB ESEMÉNYEI

Tíz évvel létrehozása után az európai adatvédelmi biztos intézménye mára egy kiforrott szervezetté vált, amely egy rendkívül változó környezetben is képes megbirkózni azzal a számtalan kihívással, amelyekkel egy adatvédelmi hatóság szembesül. 2013-ban az intézmény működése szempontjából az jelentette a legnagyobb kihívást, hogy a pénzügyi válság nyomán szükségessé vált költségvetési megszorítások továbbra is érvényben maradtak, ugyanakkor tovább bővült a szervezet tevékenységeinek köre és hatálya.

• Előzetes ellenőrzések

Megnőtt az előzetes ellenőrzésre vonatkozóan az intézmény felügyeleti és végrehajtási munkájával összefüggésben beérkezett értesítések száma. Ez a növekedés elsősorban a már alkalmazott adatfeldolgozási műveletekhez kapcsolódó, utólagos előzetes ellenőrzésre vonatkozó értesítések megállapított 2013. júniusi határidőnek tulajdonítható. Az év során kiadott vélemények számának növekedése szintén a beérkezett értesítések nagy számának eredménye. Az intézmény folytatta az európai adatvédelmi biztos korábban kiadott előzetes ellenőrzési véleményeiben megfogalmazott ajánlások nyomon követését, és jelentős számú ügyet tudott lezárni.

• Adatvédelmi kultúra

Annak érdekében, hogy az uniós intézmények és szervek tisztában legyenek kötelességeikkel és felelősséggel tartozzanak az adatvédelmi követelményeknek való megfelelésért, az európai adatvédelmi biztos folytatta az **adatkezelők, az adatvédelmi tisztviselők és az adatvédelmi koordinátorok** részére nyújtott útmutatást és képzést. 2013-ban ezt főként a közbeszerzésre, a támogatásokra és a külső szakértőkre vonatkozó **iránymutatók**, az adatvédelmi tisztviselőknek szervezett, az előzetes ellenőrzési eljárással kapcsolatos alapképzés és öt európai közös vállalkozás adatvédelmi tisztviselőinek tartott speciális képzés formájában tette. Az uniós intézmények és szervek tájékoztatottságát növelő kezdeményezések részeként az intézmény az Európai Képzési Alapítványnál (ETF) és az Európai Védelmi Ügynökségnél (EDA) munkaértekezleteket tartott az adatkezelőknek, míg az elektronikus kommunikáció és a mobil eszközök munkahelyi, illetve az uniós intézmények és szervek honlapjain való használata témájában általános munkaértekezleteket szervezett.

• Felmérések és szakpolitikák

Az európai adatvédelmi biztos az adatvédelmi szabályoknak való megfelelést nyomon követő tevékenységek részeként 2013. június 17-én indított negyedik általános állapotfelmérést, a 2013. évi felmérés eredményeit 2014 elején teszi közzé. 2013. januárban a szervezet az Európai Bizottság adatvédelmi koordinátorainak jogállásáról végzett felmérés eredményeiről szóló jelentést is közzétett.

Az intézmény 2013-ban elfogadta ellenőrzési politikáját, amely meghatározza az európai adatvédelmi biztos által

végzett ellenőrzési eljárás legfontosabb elemeit, útmutatást nyújtva az érintetteknek és átláthatóságot biztosítva az érdekelt felek számára. A korábbi ellenőrzések során szerzett tapasztalatok alapján elkészült az európai adatvédelmi biztos ellenőrzésekkel foglalkozó munkatársai számára egy átfogó belső ellenőrzési kézikönyv, amelyet el is fogadtak.

• A konzultáció köre

Az elmúlt években folyamatosan nőtt az uniós jogszabályjavaslatokra és az azokhoz kapcsolódó dokumentumokra vonatkozóan az európai adatvédelmi biztos által kiadott vélemények száma. 2013-ban ez a szám csökkent: a szervezet 20 jogalkotási véleményt és 13 hivatalos észrevételeket tartalmazó dokumentumot adott ki, továbbá 33 esetben adott informális keretek közt tanácsokat az Európai Bizottság és más intézmények részére. E csökkenés két fő oka az, hogy az intézménynek egyrészt sikerült stratégiai prioritásaira összpontosítania, másrészt rengeteg erőforrást fordított az adatvédelmi keret reformjára.

• Az adatvédelmi jogi keret felülvizsgálata

2013-ban az intézmény az **uniós adatvédelmi keret** reformjára irányuló folyamatos munkában továbbra is intenzíven részt vett. 2013. március 15-én az európai adatvédelmi biztos további észrevételeket küldött a reformmal kapcsolatban az Európai Parlamentnek, az Európai Bizottságnak és a Tanácsnak. Folytatta részvételét az Európai Parlamentben és a Tanácsban ezt követően zajló vitákban is.

• Digitális menetrend és technológia

Az európai adatvédelmi biztos több ízben foglalkozott a digitális menetrend és az internet kérdésével, például „Az európai digitális menetrend – európai növekedés digitális alapokon című európai bizottsági közleményről kiadott véleményében, az elektronikus kommunikáció egységes európai piacáról szóló véleményében és „Az egységes audiovizuális világ felé: növekedés, alkotómunka és értékek” című zöld könyvről szóló véleményében.

• A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség

A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térséget illetően az intézmény véleményeket tett közzé az Europolról, az Európai Unió kiberbiztonsági stratégiájáról és az intelligens határellenőrzésről, valamint az Európai Unió és Kanada viszonylatában vezetett utas-nyilvántartási adatállományról és az európai információcseré-modellről.

• Együttműködés az adatvédelmi hatóságokkal

Az együttműködés területén az intézmény továbbra is tevékenyen hozzájárult a 29. cikk alapján létrehozott adatvédelmi munkacsoport munkájához. Különösen előadóként és társelőadóként is aktívan részt vett a

célhoz kötöttségről és a jogos érdekről szóló vélemények (a kulcsfontosságú rendelkezésekkel foglalkozó alcsoport), az intelligens energiahálózatok esetén alkalmazott adatvédelmi hatásvizsgálati sablonokról szóló vélemény (technológiai alcsoport) és a nyílt adatokról szóló vélemény (elektronikus kormányzattal foglalkozó alcsoport) elkészítésében.

- **Összehangolt felügyelet**

2013-ban az intézmény biztosította az új SIS II felügyeletével megbízott koordinációs csoport titkárságát és továbbra is ellátta az EURODAC, a Vízuminformációs Rendszer (VIS) és a váminformációs rendszer (CIS) felügyeletével megbízott koordinációs csoportok elnökségi feladatait.

Az összehangolt felügyeletben bekövetkezett változások kihívásokkal párosultak. Az új EURODAC-rendelet lényeges módosításokat tartalmazott, például lehetőséget biztosít a bűnüldöző hatóságoknak az EURODAC adataihoz való hozzáférésre. Emellett üzembe állt a SIS II. A pénzügyi, utazási és adminisztratív terhek csökkentése érdekében az intézmény egymást követő üléseket tartott a felügyelettel megbízott koordinációs csoportok számára, és ahol erre lehetőség volt, igyekezett közvetlen, horizontális felügyeleti politikáról gondoskodni a nagyméretű IT-rendszerek esetében.

2014-ben a felügyelettel megbízott koordinációs csoportok rendszere bővíteni fog a belső piaci információs rendszer (IMI) felügyeletével megbízott koordinációs csoporttal. Az intézmény egyeztetett a nemzeti adatvédelmi hatóságokkal és az Európai Bizottsággal a belső piaci információs rendszerről szóló rendelet állapotának és változásainak felméréséről annak érdekében, hogy 2014-ben megterthesse a csoport első ülését.

- **Információtechnológiai politika**

Ami az európai adatvédelmi biztos információtechnológiai politikáját illeti, az intézmény több európai bizottsági javaslatról szóló vélemény elkészítésében is közreműködött, amelyek az európai digitális társadalom jövőjének szempontjából stratégiai fontosságúak. Az intézmény információtechnológiai szakértelmének köszönhetően az európai adatvédelmi biztos látogatást tett a nagyméretű IT-rendszerekkel foglalkozó európai ügynökségnél a SIS II-rendszerben nyomon követett migráció kapcsán. Ez a szakértelem a felügyeleti ügyekben, többek között a panaszok, az előzetes ellenőrzések és az ellenőrzések esetében igen hasznosnak bizonyult.

Ez az információtechnológiai szakértelem az adatvédelemmel és technológiai kérdésekkel kapcsolatos iránymutatások elkészítése folyamán az uniós igazgatási szervek érintett munkatársaival folytatott információcsere szempontjából is hasznos volt; az információcsere nyomán az uniós intézmények a széles körben elterjedt kriptográfiai és biztonsági eszközök feltárt gyenge pontjaira figyelemmel megvitatták, hogy milyen általános megközelítést alkalmazzanak a kockázatértékeléskor és a biztonsági intézkedések kidolgozásakor.

- **Tájékoztatás és kommunikáció**

A kommunikáció területén az intézmény felügyeleti, konzultációs és együttműködési feladatköreinek ellátása során növelte az európai adatvédelmi biztos intézményi szintű láthatóságát. Az intézmény több mutatót is alkalmaz, például a polgároktól érkező, tájékoztatás iránti kérelmek száma, a médiától érkező megkeresések és interjú iránti kérelmek száma (sajtókapcsolatok), az európai adatvédelmi biztos hírlevelére feliratkozók száma, az európai adatvédelmi biztos Twitter-fiókja követőinek száma, valamint felkérések konferenciákon való előadásra és a honlap forgalma. E mutatók mind azt támasztják alá, hogy az európai adatvédelmi biztos adatvédelmi kérdésekben egyre inkább uniós szintű tájékoztató ponttá válik.

Az év során töretlenül nőtt az európai adatvédelmi biztos honlapjára látogatók száma (63%-kal 2012-höz képest), emelkedett a tanulmányutak száma (17 csoport a 2012. évi két csoporttal szemben), valamint nőtt a magánszemélyektől érkező, tájékoztatás vagy tanácsadás iránti kérelmek száma (2012-höz viszonyítva a 176 írásbeli kérelem 51%-os növekedésnek felel meg). Decemberben az intézmény elindította a LinkedIn-en vállalati oldalát, amely egy újabb lehetőséget nyit az európai adatvédelmi biztos intézményének népszerűsítésére, internetes jelenlétének megerősítésére és láthatóságának fokozására.

- **Belső felépítés**

A műveleti, tervezési és támogatási részleg vezetőjének az iratkezelési rendszer 2013. októberi üzembe helyezését követő távozása után az intézmény átrajzolta szervezeti diagramját, így az iratkezelési csoport immár közvetlenül az igazgató alá tartozik.

A Belső Ellenőrzési Szolgálat ajánlásait követve és a hatékonyság növelése érdekében a belső ellenőrzési koordinátor funkcióját az intézmény leválasztotta a humánerőforrás-költségvetési és -igazgatási csoportról, amely szintén az igazgató közvetlen irányítása alá került.

- **Erőforrás-gazdálkodás**

2013-ban az intézmény sikeresen javított költségvetés-végrehajtási rátáján. A végeredmény azonban a Bíróságnak az uniós alkalmazottak illetményének kiigazítására vonatkozó határozata miatt elmaradt az intézmény várakozásaitól. Ezt a váratlan határozatot az év vége felé fogadták el, így az intézménynek meglehetősen kevés mozgásteret maradt az átcsoportosítás megszervezésére. Ezenkívül az, hogy a Tanács nem volt hajlandó fontolóra venni az illetményekre megállapított költségvetésből egyéb költségvetési sorokba való átcsoportosítás lehetőségét, tovább szűkítette ezt a mozgásteret. Ha az Európai Bizottság szándékainak megfelelően a Tanács és a Parlament az év vége előtt megegyezésre jut, a végső végrehajtási ráta (84,7%) jobb lett volna (87,2%).

Az európai adatvédelmi biztos tevékenysége számokban – 2013

→ 91 előzetes ellenőrzési véleményt és 21 nem előzetes ellenőrzési véleményt fogadott el

→ 78 beérkezett panaszból 30 volt elfogadható

→ 37 esetben egyeztetett igazgatási intézkedésekről

→ 8 helyszíni szemlét tartott (ideértve 2 tényfeltáró szemlét) és 3 alkalommal tett a helyszínen látogatást

→ 1 iránymutatást adott ki a személyes adatok feldolgozásáról a közbeszerzés területén

→ 20 jogalkotási véleményt adott ki

→ 13 hivatalos észrevételeket tartalmazó dokumentumot adott ki

→ 33 informális észrevételeket tartalmazó dokumentumot adott ki

A 2013–2014-es stratégia

2013–2014-es stratégiájában az intézmény több stratégiai célkitűzést meghatározott annak érdekében, hogy európai szinten növelje adatvédelmi alaptervékenységeinek hatását. E célkitűzések megvalósulásának felméréséhez az intézmény meghatározta azokat a tevékenységeket, amelyek döntő szerepet játszanak az intézmény céljainak elérésében. Az ehhez kapcsolódó fő teljesítménymutatók segítenek az intézmény által végzett munka eredményeinek, valamint az erőforrás-felhasználás hatékonyságának nyomon követésében és szükség szerinti korrigálásában.

Az eredmények az intézmény tevékenységeinek végrehajtása terén összességükben kedvező tendenciát mutatnak.

A stratégia végrehajtása javarészt a tervezettek szerint halad, jelenleg nincs szükség korrekciós intézkedésekre.

A fő teljesítménymutatók eredménytáblája

A fő teljesítménymutatók eredménytáblája röviden bemutatja a fő teljesítménymutatókat és kiszámításuk módszerét.

A legtöbb esetben a mutatók mérése az eredeti célértékekkel való összehasonlítással történik. Három mutató esetében 2013 eredményei szolgálnak majd az elkövetkező évek összehasonlítási alapjául.

Fő teljesítménymutatók	Leírás	2013. évi eredmény	2013. évi cél
1. mutató	Ténylegesen végrehajtott ellenőrzések/helyszíni vizsgálatok száma <i>Mérés:</i> összehasonlítás a kitűzött céllal	3 helyszíni vizsgálat 8 ellenőrzés	Legalább 8
2. mutató	Az intézmény szervezésében vagy társszervezésében az uniós intézményeknél és szerveknél megvalósuló tájékoztatásnövelő és képzési kezdeményezések száma (munkaértekezletek, ülések, konferenciák, képzés és szemináriumok) <i>Mérés:</i> összehasonlítás a kitűzött céllal	4 képzés 4 munkaértekezlet (3 a nemzetközi képzési programmal együttműködésben)	8 munkaértekezlet + képzés
3. mutató	Az adatvédelmi tisztviselők és adatvédelmi koordinátorok elégedettsége a képzésekkel és útmutatásokkal <i>Mérés:</i> elégedettségi felmérés az adatvédelmi tisztviselők és koordinátorok körében az egyes képzések megszervezésekor és az útmutatások kiadásakor	Alapképzés adatvédelmi tisztviselők számára: 70%-os pozitív visszajelzés Képzés az Európai Védelmi Ügynökség munkatársai számára: 92%-os pozitív visszajelzés	60%-os pozitív visszajelzés
4. mutató	Az európai adatvédelmi biztos jogalkotó számára kiadott hivatalos és informális véleményei <i>Mérés:</i> összehasonlítás az előző évvel	Vélemények: 20 Hivatalos észrevételek: 13 Informális észrevételek: 33	2013 mint referenciaszint
5. mutató	A jegyzékben szereplő azon szakpolitikai kérdések rendezésének aránya, amelyek esetében intézkedésre volt szükség <i>Mérés:</i> a 2013. évi jegyzékben tervezettnek megfelelően végrehajtott, „piros” kezdeményezések (amelyek esetében az észrevételezés határideje lejárt) százalékos aránya	90% (18/20)	90%
6. mutató	A 29. cikk alapján létrehozott munkacsoport által kezelt azon ügyek száma, amelyekhez az európai adatvédelmi biztos érdemi írásbeli észrevételt fűzött <i>Mérés:</i> összehasonlítás az előző évvel	13	2013 mint referenciaszint
7. mutató	Azon esetek száma, amikor az európai adatvédelmi biztos a technológiai fejleményekre vonatkozóan útmutatást nyújtott <i>Mérés:</i> összehasonlítás a kitűzött céllal	21	20
8. mutató	Az európai adatvédelmi biztos honlapjára tett látogatások száma <i>Mérés:</i> összehasonlítás az előző évvel	293 029 (+63% a 2012-es évhez képest)	2013 mint referenciaszint
9. mutató	A költségvetés végrehajtási rátája <i>Mérés:</i> az év során feldolgozott kifizetések összege osztva az éves költségvetéssel	84,7%	85%
10. mutató	Az európai adatvédelmi biztos munkatársai számára tartott képzések végrehajtási rátája <i>Mérés:</i> a ténylegesen megtartott képzési napok száma osztva a képzési napok becsült számával	85%	80%

A fő teljesítménymutatók a következőképpen viszonyulnak a stratégiai célkitűzések megvalósításához:

1. **Az adatvédelmi kultúra előmozdítása az uniós intézményeken és szerveken belül annak érdekében, hogy ezen intézmények és szervek tisztában legyenek kötelezettségeikkel és felelősséggel tartozzanak az adatvédelmi követelményeknek való megfelelésért.**

1., 2. és 3. mutató. Minden cél teljesült.

2. **Annak biztosítása, hogy az uniós jogalkotó (az Európai Bizottság, a Parlament és a Tanács) tisztában legyen az adatvédelmi követelményekkel, és az adatvédelmet beépítse az új jogszabályokba.**

4. és 5. mutató. Az 5. mutató esetében teljesült a cél. A 4. mutató esetében a 2013-as év eredményei határozzák meg a célt.

3. **Az adatvédelmi hatóságokkal, különösen a 29. cikk alapján létrehozott munkacsoporttal folytatott jó együttműködés javítása, hogy egységesebb legyen az adatvédelem az Európai Unióban.**

A 6. mutató esetében a 2013-as év eredményei határozzák meg a célt.

A 7. mutató az 1., 2. és 3. stratégiai célkitűzésre vonatkozik. A cél teljesült.

4. **Kreatív és eredményes kommunikációs stratégia létrehozása.**

A 8. mutató esetében a 2013-as év eredményei határozzák meg a célt.

5. **Az európai adatvédelmi biztos emberi, pénzügyi, technikai és szervezeti erőforrásai felhasználásának javítása (megfelelő folyamatok, hatáskör és ismeretek segítségével).**

9. és 10. mutató. Az 10. mutató esetében teljesült a cél.

A 9. mutató esetében a cél nem teljesült. Míg az intézmény javított költségvetés-végrehajtási rátáján, a végeredmény a Bíróságnak az uniós alkalmazottak illetményének kiigazítására vonatkozó határozata miatt elmaradt a kitűzött céltől. Ha a Bíróság jóváhagyta volna az Európai Bizottság által javasolt megközelítést, az intézmény végleges végrehajtási rátája (84,7%) jobb lett volna (87,2%), és így elérte volna a kitűzött célt.

FELÜGYELET ÉS VÉGREHAJTÁS

Az európai adatvédelmi biztos egyik fő feladata az európai intézmények és szervek által végzett adatfeldolgozási műveletek független felügyelete. Ehhez a jogi keretet a 45/2001/EK rendelet vagy „adatvédelmi rendelet” biztosítja, amely számos kötelezettséget állapít meg azok számára, akik adatokat dolgoznak fel, mindemellett számos jogot biztosít azok számára, akiknek a személyes adatait feldolgozzák.

A felügyeleti feladatok közé tartozik a kockázatos adatfeldolgozási műveletek előzetes ellenőrzése keretében az adatvédelmi tisztviselőknek nyújtott tanácsadás és támogatás, illetve vizsgálatok, például helyszíni szemlék végzése és a panaszkezelés. Az uniós igazgatási szerveknek nyújtott további tanácsadás megvalósulhat az igazgatási intézkedésekkel kapcsolatos egyeztetések vagy tematikus iránymutatások közzététele formájában is.

Az európai adatvédelmi biztos stratégiai célkitűzése

Az adatvédelmi kultúra előmozdítása az uniós intézményeken és szerveken belül annak érdekében, hogy ezen intézmények és szervek tisztában legyenek kötelezettségeikkel és felelősséggel tartozzanak az adatvédelmi követelményeknek való megfelelésért.

Adatvédelmi tisztviselők

Valamennyi uniós intézmény és szerv köteles legalább egy adatvédelmi tisztviselőt alkalmazni. 2013-ban a meglévő intézmények és szervek, továbbá az új ügynökségek, illetve közös vállalkozások összesen öt új adatvédelmi tisztviselőt neveztek ki, 62-re növelve ezzel az adatvédelmi tisztviselők teljes létszámát. Az eredményes felügyelet szempontjából elengedhetetlen a tisztviselőkkel és hálózatukkal folytatott rendszeres kommunikáció. Az európai adatvédelmi biztos szorosan együttműködött az adatvédelmi tisztviselők hálózatának koordinációjáért felelős négy adatvédelmi tisztviselőből (Tanács, Európai Parlament, Európai Bizottság és az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság) álló *adatvédelmi tisztviselői kvartettel*. Az európai adatvédelmi biztos részt vett az adatvédelmi tisztviselők részére a Kábítószér és Kábítószérfüggőség Európai Megfigyelőközpontjában Lisszabonban tartott

márciusi ülésen, és novemberben egy másik ilyen ülésnek adott otthont Brüsszelben. Ezek az ülések az európai adatvédelmi biztos élve a lehetőséggel ellátta az adatvédelmi tisztviselőket az intézmény munkájával kapcsolatos legfrissebb információkkal és áttekintést adott az uniós adatvédelem legújabb fejleményeiről.

Előzetes ellenőrzés

A 45/2001/EK rendelet értelmében az európai adatvédelmi biztos előzetesen ellenőrzi azokat az adatfeldolgozási műveleteket, amelyek külön kockázatot jelenthetnek az érintettek jogaira és szabadságaira nézve. Az európai adatvédelmi biztos ezt követően meghatározza, hogy az adatfeldolgozás során betartják-e a rendeletet.

2013-ban növekedés volt tapasztalható az előzetes ellenőrzésre vonatkozó értesítések számában. Ez a növekedés elsősorban a már alkalmazott adatfeldolgozási műveletekhez kapcsolódó, utólagos előzetes ellenőrzésre vonatkozó értesítésekre megállapított 2013. júniusi határidőnek tulajdonítható. Annak ellenére, hogy az utólagos értesítések ezen eseteiben az európai adatvédelmi biztost nem köti az a két hónapos határidő, amelyen belül véleményt kell elfogadnia, az intézmény igyekezett rövid időn belül kiadni véleményeit. Az év során kiadott vélemények számának növekedése – 91 előzetes ellenőrzési vélemény és 21 nem előzetes ellenőrzési vélemény – egyben az értesítések nagy számának – 272 – is köszönhető. Az intézmény folytatta a korábban kiadott előzetes ellenőrzési véleményekben megfogalmazott ajánlások nyomán követését, és jelentős számú ügyet tudott lezárni.

A rendelet betartásának figyelemmel kísérése

2012 júniusában az intézmény felmérést indított az Európai Bizottság adatvédelmi koordinátorainak funkciójáról. A megállapításokról szóló jelentést az intézmény 2013. januárban tette közzé.

A megállapításokból kiderül, hogy jelentős eltérés van a különböző főigazgatóságok által az ehhez a funkcióhoz rendelt erőforrások között: az adatvédelmi koordinátorok idejük 5%–100%-át fordítják adatvédelmi koordinátori munkakörük ellátására. A jelentés egyik első következtetése az, hogy a munkakör hasznosságának megtartásához minimumkövetelményeket kell megállapítani a főigazgatóságok számára. A jelentés egyes főigazgatóságoknál a helyes gyakorlatokat is kiemeli, például az olyan funkcionális postafiók létrehozását, amelyen keresztül fel lehet venni a kapcsolatot az adatvédelmi koordinátorral. A jelentéssel az intézmény az adatvédelmi koordinátor funkciója melletti támogatását kívánta kifejezésre juttatni, amely hozzájárul a jó kormányzáshoz.

2013. június 17-én az európai adatvédelmi biztos elindította a negyedik általános állapotfelmérést, a 2013. évi felmérést, hogy megbizonyosodjon arról, hol tart a 62 intézmény és szerv a rendelet végrehajtásában. A korábbi felmérésekben elemzett kérdések (az adatvédelmi tisztviselőkhöz érkezett értesítések mennyisége, az előzetes ellenőrzések mennyisége stb.) mellett az intézmény információkat kért az alkalmazottaknak nyújtott adatvédelmi képzésről, az adatfeldolgozókra vonatkozó szerződéses rendelkezésekről, az adatvédelmi tisztviselő új adatfeldolgozási műveletek kidolgozásában való részvételéről és a 95/46/EK irányelvet végrehajtó nemzeti rendelkezések hatálya alá nem tartozó címzettek részére történő adattovábbításról.

Az általános felmérések lehetővé teszik az elvártnál rosszabbul teljesítő szervek azonosítását és a problémák kezelésére szolgáló konkrét intézkedések meghozatalát. A felmérés eredményeit az intézmény 2014 elején teszi közzé.

Panaszok

Az európai adatvédelmi biztos egyik legfontosabb feladata – amint az az adatvédelmi rendeletben szerepel –, hogy meghallgatja és kivizsgálja a panaszokat, illetve saját kezdeményezésére vagy panasz alapján vizsgálatokat végez.

2013-ban az európai adatvédelmi biztoshoz 78 panasz érkezett (ez megközelítőleg 9%-kal kevesebb 2012-höz képest, ami igazolja az intézmény weboldalán elérhető online panaszbejelentő minta hatékonyságát a nem elfogadható panaszok számának csökkentésében). Ezek közül 48 panasz elfogadhatatlan volt, a többségük nemzeti szintű adatfeldolgozást érintett, és nem az adatok uniós intézmények vagy szervek általi feldolgozását.

A fennmaradó 30 panasz alapos vizsgálatot tett szükségessé (ez körülbelül 25%-kal kevesebb, mint 2012-ben). Ezenfelül 2013. december 31-én még 20, korábbi évek során benyújtott (kettő 2009-ben, egy 2010-ben, négy 2011-ben és tizenhárom 2012-ben) elfogadható panasznak folyamatban volt a kivizsgálása, felülvizsgálata vagy nyomon követése.

Igazgatási intézkedésekkel kapcsolatos konzultáció

A felügyelet és a végrehajtás területén az intézmény 2012. novemberben elfogadott konzultációs politikájának a célja, hogy útmutatást nyújtson az uniós intézmények és szervek, valamint az adatvédelmi tisztviselők részére az európai adatvédelmi biztossal a rendelet 28. cikkének (1) bekezdése és/vagy 46. cikkének d) pontja alapján folytatott egyeztetésekkel kapcsolatban. A dokumentumban megfogalmazottakkal összhangban az európai adatvédelmi biztos arra ösztönzi az adatkezelőket, hogy csak

azokban a konkrét, korlátozott esetekben forduljanak hozzá konzultáció céljából, ha a kérdéses ügy: a) újszerű vagy összetett, és az adatvédelmi tisztviselőben vagy az intézményben valódi kételyeket ébreszt, vagy b) egyértelműen hatással van az érintettek jogaira a feldolgozási tevékenységekben rejlő kockázatok vagy az intézkedés hatálya miatt.

Az európai adatvédelmi biztos elvben csak azokat a konzultációkat veszi figyelembe, amelyeket az elsőként érintett intézmény adatvédelmi tisztviselőjéhez benyújtottak egyeztetésre (az európai adatvédelmi biztos eljárási szabályzata 24. cikkének (3) bekezdése). 2013-ban az európai adatvédelmi biztos 37 esetben egyeztetett igazgatási intézkedésekről. Az egyeztetések folyamán különféle kérdések kerültek terítékre, többek között a személyzeti adatok továbbítása az Európai Unió állandó képviselőihez, a célhoz kötöttség és a személyes adatokat tartalmazó dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférés.

Horizontális iránymutatás

2013-ban az európai adatvédelmi biztos számos előzetes ellenőrzésre vonatkozó értesítést kapott uniós intézményektől és szervektől, amelyek kapcsolódtak az európai adatvédelmi biztos által a személyes adatoknak a szabadság és a rugalmas munkaidő összefüggésében történő feldolgozásáról kiadott iránymutatásokhoz. Ezek az értesítések lehetővé tették az intézmény számára, hogy pontosbb elemzést adjon az iránymutatások végrehajtásáról. Ahelyett, hogy egy általános véleményben térne ki az összes beérkezett értesítésre, az európai adatvédelmi biztos ügynökségenként készített külön véleményt általában a szabadsággal és a rugalmas munkaidővel összefüggő feldolgozási műveletekről, és elemzésében az adatfeldolgozási műveletek azon aspektusaira helyezte a hangsúlyt, amelyek eltértek az iránymutatásoktól.

2013 júniusában az intézmény iránymutatásokat adott ki a személyes adatok feldolgozásáról a közbeszerzés, a támogatások és a külső szakértők kiválasztása és alkalmazása területén. A személyzet értékelésére vonatkozó 2011. évi iránymutatások nyomon követéseként 2013. júniusban az intézmény felmérést végzett a személyes adatok megőrzéséről az értékeléssel összefüggésben. Az intézmény egy kérdőívet küldött a 2012. évi adatmegőrzési munkaértekezlet résztvevőinek, hogy információkat gyűjtsön humánerőforrás-szakértőktől és iratkezelési tisztviselőktől azon okokról, amelyek alapján a határidőket megállapítják, valamint az elektronikus formában tárolt adatállományokról.

Az intézmény az előzetes ellenőrzési eljárásra vonatkozóan alapképzést is szervezett az új adatvédelmi tisztviselők részére, speciális képzést tartott öt európai közös vállalkozás adatvédelmi tisztviselőinek, munkaértekezleteket szervezett az Európai Képzési Alapítvány és az Európai Védelmi Ügynökség adatkezelőinek és általános munkaértekezleteket tartott az elektronikus kommunikáció, valamint a mobil eszközök munkahelyi, illetve az uniós intézmények és szervek honlapjain való használata témájában.

SZAKPOLITIKA ÉS KONZULTÁCIÓ

Az európai adatvédelmi biztos számos szakpolitikai területen az adatvédelemmel kapcsolatos kérdésekben tanácsokkal látja el az Európai Unió intézményeit és szerveit. E tanácsadói szerep az új jogszabályokra vonatkozó javaslatokhoz, illetve más olyan kezdeményezésekhez kapcsolódik, amelyek érinthetik a személyes adatok védelmét az EU-ban. Ez rendszerint hivatalos vélemény formáját ölti, ám az európai adatvédelmi biztos észrevételek vagy állásfoglalás révén is nyújthat útmutatást.

Az európai adatvédelmi biztos stratégiai célkitűzése

Annak biztosítása, hogy az uniós jogalkotó (az Európai Bizottság, a Parlament és a Tanács) tisztában legyen az adatvédelmi követelményekkel, és az adatvédelmet beépítse az új jogszabályokba.

Fontosabb tendenciák

2013 az adatvédelem terén szintén a fontos fejlemények évének bizonyult, ezek közül kettő jelentős mértékben befolyásolta az intézmény munkáját.

Az Edward Snowden által nyilvánosságra hozott információkat követő vita rávilágított az Európai Unióban és az USA-ban folytatott tömeges megfigyelés módszereire. A nyilvánosságra került információk sokat segítettek abban, hogy a közvélemény körében növekedjen a magánélet védelmével és az adatvédelemmel kapcsolatos tájékozottság, és lehetőséget teremtettek az intézmény számára, hogy útmutatást nyújtson az uniós jogalkotónak és egyéb érdekelt feleknek.

Az Európai Unió meglévő adatvédelmi szabályainak reformja volt az év másik meghatározó témája. Ez a projekt 2013-ban kiemelt helyen szerepelt az intézmény napirendjén, és a jogalkotási eljárás előrehaladtával is fontos napirendi pont maradt.

E kérdéseken túl és az elmúlt évek tendenciáit követve az intézmény véleményeiben érintett témák 2013-ban még változatosabbak lettek. Az olyan hagyományos prioritások mellett, mint a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség továbbfejlesztése és a nemzetközi adattovábbítások, új területek jelennek meg, mint például a digitális menetrend és az internet vagy a pénzügyi kérdések és az e-egészségügy.

2013-ban a korábbi évek folyamatos növekedésével szemben enyhén csökkent a kiadott vélemények száma. Ez nagyrészt annak az eredménye, hogy sikerült a stratégiai prioritásokra koncentrálni, ideértve az adatvédelmi keret felülvizsgálatát. Az európai adatvédelmi biztos 20 vélemény, 13 hivatalos észrevételt és 33 informális észrevételt adott ki különböző témákban. E véleményekkel és a beavatkozás egyéb eszközeivel az európai adatvédelmi biztos teljesítette a 2013-as év jegyzékben meghatározottak szerinti prioritásait.

Az európai adatvédelmi biztos véleményei és a kulcsfontosságú kérdések

Az uniós adatvédelmi reformmal kapcsolatos 2012. évi tevékenységeket és a 2012. márciusi véleményt követően az intézmény 2013. március 15-én további észrevételeket küldött az Európai Parlamentnek, az Európai Bizottságnak és a Tanácsnak. Az észrevételek egyes tisztázásra szoruló területekkel voltak kapcsolatosak, és az Európai Parlament illetékes bizottságai által javasolt módosításokra is válaszoltak.

Fontos eredmények születtek, például az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság megszavazta az európai adatvédelmi biztos 2013. október 21-i jelentését, de a szakpolitikai folyamat az Európai Parlamentben még korántsem ért véget, a Parlament első olvasatában ugyanis a következő és végső lépés a plenáris szavazás lesz.

A Tanácsban az előrehaladás szerényebb volt. Az egyéb, szakpolitikai szempontból érzékeny és jogilag bonyolult kérdésekkel együtt folytatódnak a tagállamok közötti egyeztetések a jogszabályi keret fontos részeiről, például az egyablakos mechanizmusról és az egy rendeletet és irányelvet magában foglaló csomagot előirányzó elképzelésről.

Az európai adatvédelmi biztos 2013 folyamán továbbra is tanáccsal látta el az Európai Parlamentet és az Európai Bizottságot, és hozzájárult a vitához. Az intézmény a 45/2001/EK rendelet – amely az európai intézmények által végzett adatfeldolgozást szabályozza – felülvizsgálati folyamatának elindításához is hozzájárult azzal, hogy levelet küldött az Európai Bizottságnak, amelyben felvázolta kezdeti álláspontját.

A **digitális menetrend** és az **internet** kérdésével az intézmény több véleményében is foglalkozott. Az európai adatvédelmi biztos elsődleges üzenete az volt, hogy a fogyasztói bizalom növeléséhez a felhasználóknak biztosnak kell lenniük abban, hogy a magánélethez, közléseik bizalmas kezeléséhez és személyes adataik védelméhez való jogukat tiszteletben tartják. „Az európai digitális menetrend – európai növekedés digitális alapokon” című

európai bizottsági közleményről kiadott véleményében az európai adatvédelmi biztos kiemelte a beépített adatvédelem elvét és az adatbázisok közötti adatmegosztás megfelelő jogi alapjának szükségességét, és utalt a nemzeti adatvédelmi hatóságok és az európai adatvédelmi biztos által a számítási felhő összefüggésében nyújtott kiterjedt adatvédelmi iránymutatásra, amely segít megteremteni a polgárok és a fogyasztók bizalmát ezen új technológiák iránt, ami viszont biztosítja ezek sikeres bevezetését.

Az európai adatvédelmi biztos az *elektronikus kommunikáció egységes európai piacáról* szóló véleményében arra figyelmeztetett, hogy a javasolt intézkedések indokolatlanul korlátoznák az internet szabadságát. Az európai adatvédelmi biztos üdvözölte a hálózatsemlegesség elvét – az információk interneten történő pártatlan továbbítása – a szövegben, de azt is elmondta, hogy a szolgáltatóknak az internetes forgalom irányításához való szinte korlátlan joga miatt ez így csak üres fogalom. Az európai adatvédelmi biztos a bűnmegelezés tág fogalma jegyében a magánéletbe túlzottan beavatkozó intézkedések és a nemzeti vagy uniós jog értelmében illegális tartalmak szűrése ellen is figyelmeztetett, minthogy ez összeegyeztethetetlen a nyitott internet elvével.

„Az egységes audiovizuális világ felé: növekedés, alkotómunka és értékek” című zöld könyvről szóló véleményében az európai adatvédelmi biztos hangsúlyozta, hogy az audiovizuális alkotások terjesztésének és fogyasztásának új módjai a felhasználók személyes adatai gyűjtésének és feldolgozásának új formáit hozza létre anélkül, hogy a felhasználók tudatában lennének ennek vagy ellenőrzést gyakorolhatnának a rájuk vonatkozó információk felett. Az európai adatvédelmi biztos kiemelte, hogy a hozzájárulás, az adatgyűjtés és a személyes adatok különböző típusai tekintetében teljes átláthatóságot kell biztosítani a felhasználóknak.

A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térségre vonatkozóan az intézmény véleményt adott ki az *Europáról*, amelyben hangsúlyozta, hogy egy erős adatvédelmi keret nemcsak az érintettek számára fontos, hanem a rendőrségi és igazságügyi együttműködés sikeréhez is hozzájárul; az *Európai Unió kiberbiztonsági stratégiájáról* kiadott véleményében pedig azt állította, hogy nem világos, hogyan fogják az adatvédelmi elveket alkalmazni a gyakorlatban: ha a cél az, hogy a kiberbiztonság segítse a személyes adatok védelmét az online környezetben, akkor nem szolgálhat mérséklő az egyének személyes adatainak korlátlan nyomon követésére és elemzésére.

Az Európai Unió külső határain alkalmazandó *intelligens határ-ellenőrzési* rendszer létrehozására irányuló európai bizottsági javaslatokról szóló véleményében az európai adatvédelmi biztos úgy vélte, hogy a javaslatok egyik kimondott célja, hogy leválassza a jelenlegi „lassú és megbízhatatlan” rendszert, de az Európai Bizottság saját értékelései nem azt mutatják, hogy az alternatíva elég hatékony lesz ahhoz, hogy indokolja a költségeket és a magánéletbe történő beavatkozást. Az Európai Unió és Kanada viszonylatában vezetett utas-nyilvántartási adatállományra vonatkozó véleményben az európai adatvédelmi biztos ismét megkérdőjelezte ezen utas-nyilvántartási rendszerek és az utas-nyilvántartási adatállomány harmadik országok részére történő tömeges továbbításának szükségességét és arányosságát.

Az *európai információcsere-modellről* kiadott véleményben az intézmény azt hangsúlyozta, hogy a bel- és igazságügy

területén a meglévő eszközöket és kezdeményezéseket teljes körű értékelésnek kell alávetni, amelynek eredményeképpen átfogó, integrált és jól átlátható uniós szakpolitikának kell létrejönnie az információcsere irányításának területén.

A **belső piaccal** kapcsolatban egyre több javaslat születik a pénzügyi szektor harmonizációjára és központi felügyeletére vonatkozóan. Minthogy ezek közül sok érinti a magánéletet és a személyes adatok védelméhez való jogot, az intézmény 2013-ban nyomon követte és alapos vizsgálatnak vetette alá ezeket a javaslatokat. Az európai adatvédelmi biztos véleményeket adott ki a pénzügyi és a terrorizmus finanszírozása elleni küzdelemről, a belső piaci pénzforgalomról, az európai társasági jogról és vállalatirányításról, valamint a közbeszerzésben alkalmazott elektronikus számlázásról.

Hasonlóképp egyre elterjedtebb a digitális technológiák alkalmazása az egészségügyi szolgáltatások során, ami adatvédelmi és a magánélet védelmével kapcsolatos kockázatokat rejt magában. Az e-egészségügy területén az európai adatvédelmi biztos legfontosabb véleményeinek témáit az orvostechikai eszközök, a kábítószer-prekurzorok és az e-egészségügyi cselekvési terv képezték.

Bírósági ügyek

2013-ban az európai adatvédelmi biztos az Európai Unió Bíróságán és Közzolgálati Törvényszékén több ügyben is beavatkozott.

Az európai adatvédelmi biztos a Bíróság nagytanácsa előtt folyó előzetes döntéshozatali eljárás keretében tartott tárgyaláson szóbeli előterjesztéssel élt. A tárgyalás a C-293/12. sz. Digital Rights Ireland és a C-594/12. sz. Seitlinger és társai egyesített ügyekre vonatkozott. Mindkét ügy az adatmegőrzésről szóló 2006/24/EK irányelv érvényességével volt kapcsolatos.

Ez volt az első alkalom, hogy a Bíróság felkérte az európai adatvédelmi biztost, hogy jelenjen meg egy előzetes döntéshozatali eljárás keretében tartott tárgyaláson. Az európai adatvédelmi biztosnak ez fontos lépés volt, amely egy korszakalkotó határozathoz vezethet egy olyan kérdésben, amelyet évek óta közelről követ figyelemmel.

Az európai adatvédelmi biztos a C-288/12. sz. *Bizottság kontra Magyarország* ügyben előadta érveit. Ez az ügy a harmadik kötelezettségzegési eljárás az adatvédelmi hatóságok függetlensége kérdésében, a másik kettő a C-614/10. sz. Bizottság kontra Ausztria ügy és a C-518/07. sz. Bizottság kontra Németország ügy, amelyek esetében 2012-ben, illetve 2010-ben született ítélet.

Más ügyek, amelyekbe az európai adatvédelmi biztos beavatkozott még folyamatban vannak, mint például a T-374/07. sz. Pachtitis kontra Bizottság és Európai Személyzeti Hivatal ügy, az F-35/08. sz. Pachtitis kontra Bizottság ügy, az F-103/11. sz. ZZ kontra Európai Beruházási Bank ügy, valamint a T-115/13. sz. Dennekamp kontra Európai Parlament ügy.

2013 októberében az európai adatvédelmi biztos további két ügyben nyújtott be beavatkozási kérelmet: a T-319/13. sz. Elmaghraby és El Gzaerly kontra Európai Unió Tanácsa ügyben és a T-343/13. sz. CN kontra Európai Parlament ügyben.

EGYÜTTMŰKÖDÉS

Az egész Európában összehangolt adatvédelem előmozdítása érdekében az európai adatvédelmi biztos együttműködik más adatvédelmi hatóságokkal. Ez az együttműködési szerep az EU korábbi harmadik pillérének keretében létrehozott ellenőrző szervekkel való együttműködésre is kiterjed a nagyméretű IT-rendszerekkel összefüggésben.

Az európai adatvédelmi biztos stratégiai célkitűzése

Az adatvédelmi hatóságokkal, különösen a 29. cikk alapján létrehozott munkacsoporttal folytatott jó együttműködés javítása, hogy összehangoltabb legyen az adatvédelem az Európai Unióban.

A 29. cikk alapján létrehozott munkacsoport a nemzeti adatvédelmi hatóságok, az európai adatvédelmi biztos és az Európai Bizottság képviselőiből áll (ez utóbbi biztosítja egyben a munkacsoport titkárságát is). Döntő szerepet játszik a 95/46/EK irányelv egységes alkalmazásának biztosításában.

2013-ban az intézmény továbbra is tevékenyen hozzájárult a 29. cikk alapján létrehozott munkacsoport munkájához. Különösen előadóként és társelőadóként is aktívan részt vett a célhoz kötöttségről és a jogos érdekről szóló vélemények (a kulcsfontosságú rendelkezésekkel foglalkozó alcsoport), az intelligens energiahálózatok esetén alkalmazott adatvédelmi hatásvizsgálati sablonokról szóló vélemény (technológiai alcsoport) és a nyílt adatokról szóló vélemény (elektronikus kormányzattal foglalkozó alcsoport) elkészítésében.

A nemzeti hatóságokkal folytatott közvetlen együttműködés szintén fontos az olyan nagyméretű nemzetközi adatbázisoknál, mint az EURODAC, a Vízuminformációs Rendszer (VIS), a Schengeni Információs Rendszer második generációja (SIS II) és a váminformációs rendszer (CIS), amelyek esetében összehangolt felügyeletre van szükség. 2013-ban az intézmény biztosította az új SIS II felügyeletével megbízott koordinációs csoport titkárságát és továbbra is ellátta az EURODAC, a VIS és a CIS felügyeletével megbízott koordinációs csoportok elnökségi feladatait. 2013-ban az európai adatvédelmi biztos két ülést tartott Brüsszelben az egyes felügyelettel megbízott koordinációs csoportok számára.

Az összehangolt felügyeletben bekövetkezett változások kihívásokkal párosultak. Az új EURODAC-rendelet lényeges módosításokat tartalmazott, például lehetőséget biztosít a bűnüldöző hatóságoknak az EURODAC adataihoz

való hozzáférésre. Emellett üzembe állt a SIS II. A pénzügyi, utazási és adminisztratív terhek csökkentése érdekében az intézmény egymást követő üléseket tartott a felügyelettel megbízott koordinációs csoportok számára, és ahol erre lehetőség volt, igyekezett következetes, horizontális felügyeleti politikáról gondoskodni a nagyméretű IT-rendszerek esetében.

2014-ben a felügyelettel megbízott koordinációs csoportok rendszere bővülni fog a belső piaci információs rendszer (IMI) felügyeletével megbízott koordinációs csoporttal. 2013-ban az intézmény egyeztetett a nemzeti adatvédelmi hatóságokkal és az Európai Bizottsággal a belső piaci információs rendszerről szóló rendelet állapotának és változásainak felméréséről annak érdekében, hogy 2014-ben megtarthassa a csoport első ülését.

Az összehangolt felügyeleti modell normává vált az uniós jogalkotó számára, amelyre az Európai Bizottság több javaslatában is javaslatot tett, például az Europollal, az intelligens határellenőrzéssel, az Eurojusttal és az Európai Ügyészséggel kapcsolatos javaslataiban.

A nemzetközi fórumokon folytatott együttműködés – elsősorban az adatvédelmi és a magánélet védelmével foglalkozó biztosok európai, illetve nemzetközi konferenciája – továbbra is nagy figyelmet keltett. 2013-ban az európai konferenciára Lisszabonban került sor, amely elsősorban az EU, az Európa Tanács és az OECD adatvédelmi kereteinek modernizációja terén nemrég végbement fejleményeket tárgyalta. Különösen a személyes adatok, a személyek internetes jogainak és az információbiztonság fogalmait vitatták meg.

A nemzetközi konferenciát Varsóban rendezték meg, amelynek középpontjában az adatvédelem világszintű reformja, a technológiával való kölcsönhatás és a különböző szereplők, köztük az érintettek, az adatkezelők és az ellenőrző hatóságok szerepe és kilátásai álltak.

Az Európa Tanács keretében az európai adatvédelmi biztos részt vett az Európa Tanács 108. egyezménye alapján létrehozott konzultatív bizottság három ülésén. Az intézmény számára különösen fontos volt a részvétel ezeken az üléseken, hogy követni és befolyásolni tudja az egyezmény folyamatban lévő modernizációját.

Az európai adatvédelmi biztos részt vett a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) magánélet védelmével foglalkozó iránymutatásának aktualizálásával megbízott szakértői csoport munkájában is.

Az európai adatvédelmi biztos más, olyan fontos fórumokon is értékes információkkal szolgált adatvédelmi kérdésekben, mint például az Ázsiai és Csendes-óceáni Gazdasági Együttműködés (APEC), a francia nyelvű adatvédelmi hatóságok szövetsége (AFAPDP) és a távközlés területén az adatvédelemmel foglalkozó nemzetközi munkacsoport (Berlin-csoport).

A FŐ CÉLKITŰZÉSEK 2014-RE

A 2013–2014-es átfogó stratégia keretében az európai adatvédelmi biztos 2014-re az alábbi célkitűzéseket választotta ki. Ezek eredményeiről 2015-ben fog beszámolni.

Felügyelet és végrehajtás

• Útmutatás és képzés

Az adatvédelmi tisztviselők és az adatvédelmi koordinátorok a valódi felelősségre vonhatóság kulcsfontosságú szereplői. Az európai adatvédelmi biztos folytatja az adatvédelmi tisztviselők és adatvédelmi koordinátorok számára nyújtott képzések és útmutatások kidolgozását, és továbbra is közeli kapcsolatokat ápol az adatvédelmi tisztviselőkkel és az adatvédelmi tisztviselők hálózatával.

Ezzel összefüggésben az intézmény céljai között szerepel képzési tevékenységek szervezése az új adatvédelmi tisztviselők részére, munkaértekezlet szervezése az érintettek jogairól és iránymutatások elfogadása olyan témákban, mint az érdekeltségi nyilatkozatok, az adattovábbítás és az elektronikus kommunikáció. Tervei között szerepel a meglévő iránymutatásoknak az új fejleményeknek megfelelő frissítése is. Az adatvédelmi tisztviselők támogatásának részeként a tervek szerint az európai adatvédelmi biztos folytatja az Európai Közigazgatási Intézet (EIPA) által az adatvédelmi tisztviselőknek kínált, a kurzus elvégzéséről bizonyítványt adó programmal kapcsolatos munkáját.

• Helyszíni vizsgálatok

Az uniós igazgatási szerveken belül a vezetés elkötelezettsége és az adatok feldolgozásával foglalkozó munkatársak tájékozottsága alapvető feltétele az adatvédelmi szabályoknak való megfelelés sikeres biztosításának. Az európai adatvédelmi biztos továbbra is erőforrásokat kíván biztosítani minden szint tájékozottságának növeléséhez és a vezetés elkötelezettségének megteremtéséhez, elsősorban helyszíni vizsgálatok révén.

• Szorosabb párbeszéd az uniós intézményekkel

Az európai adatvédelmi biztos felügyeleti munkájának részeként állandó kihívást jelent annak biztosítása, hogy az uniós igazgatási szerveknél kellően tiszteletben tartsák az adatvédelmi szabályokat. Az intézmény folytatja a párbeszédet az adatkezelőkkel, de egyúttal az általa kiadott vélemények nyelvezetén is javítani kíván, hogy elősegítse a rendelet célravezető és gyakorlatias alkalmazását. Arra is törekedni fog, hogy javítsa véleményeinek formátumát, hogy azok tartalma a lehető legkönnyebben hozzáférhető legyen.

• Ellenőrzések

Az ellenőrzések továbbra is fontos elemét képezik az európai adatvédelmi biztos szabályok betartására és

érvényesítésére vonatkozó politikájának, a 2013-ban elfogadott ellenőrzési politikájában meghatározott kritériumok alapján.

• Az európai adatvédelmi biztos véleményeinek és határozatainak nyomon követése

Az elmúlt években az úgynevezett utólagos előzetes ellenőrzésekre megállapított 2013. júniusi határidő miatt jelentősen megugrott az előzetes ellenőrzési vélemények száma. 2014-ben az jelenti a kihívást, hogy gondoskodni kell a véleményekben megfogalmazott ajánlások hatékony nyomon követéséről. Ez a helyzet az előzetes ellenőrzések, a panaszok kezelése, a közigazgatási határozatokról folytatott egyeztetések, az ellenőrzések és a helyszíni vizsgálatok esetében.

Szakpolitika és konzultáció

• Az új adatvédelmi jogi keret

Az intézmény továbbra is minden szinten tartja a kapcsolatot az új jogi keret létrehozására irányuló, folyamatban lévő jogalkotási eljárás érintett szereplőivel, valamint az érdekelt és érdeklődő felekkel, hogy a jogszabálysomag elfogadására minél gyorsabban sor kerüljön.

• A globális adatáramlás iránti bizalom visszaállítása a PRISM-ügy után

Az európai adatvédelmi biztos követi a PRISM-ügy kibontakozásának eseményeit és információkkal segíti az uniós intézmények, különösen az Európai Bizottság kezdeményezéseit a globális adatáramlás iránti bizalom visszaállításával összefüggésben.

• A gazdasági növekedés támogatására irányuló kezdeményezések és a digitális menetrend

Az Európai Bizottság által az információs társadalom és az új technológiák területén 2014-re tervezett munka zöme 2013-ból került át. Külön hangsúlyt kap az Európai Unióban a gazdasági növekedés támogatásának célkitűzése. A tervezett kezdeményezések némelyike valószínűleg nagy jelentőséggel bír az adatvédelem szempontjából.

• A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség továbbfejlesztése

2014-ben a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térséget érintő, 2010-ben Stockholmban elfogadott program lezárul. Új stratégiai iránymutatások és többéves ütemterv elfogadására kerül sor, amelyekben egyes szakpolitikák 2013-ból kerülnek át.

- **A pénzügyi ágazat reformja**

A gazdasági válság kitörése óta az Európai Bizottság nélkülöt a költségvetési rendelet és ellenőrzése átfogó átalakításának. 2013-ban az európai adatvédelmi biztos kiténtett figyelmet szentelt a pénzügyi jogszabályok területén végbemenő fejleményeknek. A tervezett „Az üzleti kudarac és a fizetőkép telenség új megközelítése” című közlemény kivételével – amellyel kapcsolatban elképzelhető, hogy az európai adatvédelmi biztos észrevételt vagy véleményt fog kiadni – a 2014-re tervezett intézkedések többsége 2013-ból került át.

- **Az adócsalás elleni küzdelem és bankügyek**

A 2013-as tendenciát követve az adócsalás és a banki-tok elleni küzdelemre irányuló uniós szintű kezdeményezéseknek várhatóan adatvédelmi jelentősége is lesz. A héa-val kapcsolatos uniós jogi keretet leszámítva a fiskális politikák az Európai Unió hatáskörén kívül maradnak. Mindazonáltal az Európai Unió egyre nagyobb mértékben támogatja, koordinálja vagy egészíti ki a tagállamoknak a költségvetési területen folytatott közigazgatási együttműködéssel kapcsolatos intézkedéseit, és így gyakorolja az Európai Unió működéséről szóló szerződés 6. cikkében reá ruházott hatáskört.

- **Egyéb kezdeményezések**

Az adatvédelem kultúrájának az uniós intézmények és szervek körében történő elterjesztését és az adatvédelmi elveknek az uniós jogszabályokban és szakpolitikákban – többek között olyan területeken, mint a verseny – való érvényesítését szolgáló stratégia részeként elképzelhető, hogy az európai adatvédelmi biztos úgy dönt, hogy saját kezdeményezésére tanácsokkal szolgál annak érdekében, hogy hozzájáruljon azon jogi és társadalmi fejleményekről folytatott vitákhoz, amelyek esetlegesen jelentős hatást gyakorolnak a személyes adatok védelmére. Ezen előzetes vélemények kiadásával az európai adatvédelmi biztos azt reméli, hogy megalapozott párbeszédre serkenthet ezekben a fontos kérdésekben, amely a későbbiekben segítséget nyújthat egy teljes körű vélemény és ajánlások megfogalmazásához.

Együttműködés

- **Összehangolt felügyelet**

Az intézmény támogatói szerepben a tagállamok adatvédelmi hatóságaival szoros együttműködésben folytatja az EURODAC, a CIS és a VIS összehangolt felügyeletében való közreműködését, és továbbfejleszti a Schengeni Információs Rendszer második generációjával (SIS II) összefüggésben betöltött szerepét. 2014-ben az összehangolt felügyelet első lépéseinek megtételére várhatóan a belső piaci információs rendszerrel (IMI) kapcsolatban is sor kerül.

- **A 29. cikk alapján létrehozott munkacsoport**

Az európai adatvédelmi biztos továbbra is aktívan hozzájárul a 29. cikk alapján létrehozott adatvédelmi munkacsoport tevékenységeihez és továbbfejlesztéséhez: a vonatkozó prioritásoknak megfelelően összehangot és szinergiát biztosít a munkacsoport és az európai adatvédelmi biztos feladatai között. A nemzeti adatvédelmi hatóságokkal is fenntartja jó kétoldalú kapcsolatait. Konkrét ügyek előadójaként az európai adatvédelmi biztos továbbra is irányítja és előkészíti a 29. cikk alapján létrehozott munkacsoport véleményeinek elfogadását.

- **Nemzetközi szervezetek**

A nemzetközi szervezetek, például az Európa Tanács és az OECD, fontos szerepet játszanak a normák megállapításában és a szakpolitikák kialakításában a különböző területeken, ideértve az adatvédelmet és más, ehhez kapcsolódó

területeket. A nemzetközi szervezetek többsége ugyanakkor nem tartozik a neki otthont adó ország adatvédelmi jogszabályainak hatálya alá; nem mindegyikük rendelkezik azonban saját megfelelő adatvédelmi előírásokkal. Az európai adatvédelmi biztos ezért továbbra is megpróbál kapcsolatba kerülni a nemzetközi szervezetekkel, vagy azzal a céllal, hogy részt vegyen a normák megállapításával vagy a szakpolitikák kialakításával kapcsolatos munkájukban, vagy azért, hogy bevonja azokat a tájékozottság növelésére és a helyes gyakorlatok megosztására irányuló munkaértekezletekbe.

Információtechnológiai politika

Az adatvédelmet, valamint az ezzel kapcsolatos technológiai-politikai vitát és üzleti fejleményeket befolyásoló információtechnológiai fejlemények nyomán követése segít az európai adatvédelmi biztosnak abban, hogy felügyeleti tevékenységei során és az uniós szakpolitikai kezdeményezésekre vonatkozó észrevételeiben a technikai elemeket jobban figyelembe vegye. Az intézmény meghatározott uniós IT-rendszerek biztonságának értékelését és garantálását szolgáló konkrét kezdeményezésekben való közreműködését is folytatni kívánja.

- **Iránymutatások az uniós intézmények számára**

Az európai adatvédelmi biztos véglegesíteni fogja az uniós honlapokon keresztül mobil eszközök segítségével és a számítási felhőkben feldolgozott személyes adatok védelmével kapcsolatos jogi követelményekre és technikai intézkedésekre vonatkozó iránymutatásait. Ezek az iránymutatások egyúttal az ezeken a területeken alkalmazott szisztematikus és rendszeres felügyeleti módszerek és eszközök kidolgozásának az alapját is képezik.

- **A magánéletet tiszteletben tartó internet kialakítása**

Más adatvédelmi hatóságokkal együttműködésben az intézmény azon fog dolgozni, hogy tematikus munkaértekezletek, konferenciák és munkacsoportok segítségével javítsa az adatvédelmi szakértők és a fejlesztői közösség közötti kommunikációt annak érdekében, hogy érthetőbbé váljanak közös igényeik és célszerű módjait alakítsák ki az adatvédelmi és a magánélet védelmét szolgáló követelmények új protokollokban, eszközökben, komponensekben, alkalmazásokban és szolgáltatásokban való érvényesítésének. Az európai adatvédelmi biztos keresni fogja annak a lehetőségeit is, hogy a mérnökök és fejlesztők oktatása során több figyelmet szenteljenek a magánélet és az adatok védelmének. Célja továbbá, hogy tanácsokkal szolgáljon a kutatóügynökségeknek a magánélet védelme szempontjából előnyös technológiai fejlődés támogatásával kapcsolatban.

- **IT-infrastruktúra**

Az intézmény saját információtechnológiai szükségleteit illetően az európai adatvédelmi biztos tovább növeli a hatékonyságot és gondoskodik arról, hogy az minden adatvédelmi és biztonsági követelménynek megfeleljen. Az intézmény tovább javítja belső eljárásait és a szolgáltatóival folytatott együttműködését. Azt is biztosítja, hogy az európai adatvédelmi biztos munkatársai részére kínált továbbtanulási programokban kellő figyelmet kapjanak az információtechnológiai elemek.

Egyéb területek

- **Információ és kommunikáció**

A 2013–2014-es stratégiával összhangban az európai adatvédelmi biztos folytatja az uniós igazgatási szervek

adatvédelmi tájékozottságának növelését, ugyanakkor továbbra is törekszik arra, hogy tájékoztassa a polgárokat is a magánélet tiszteletben tartásához és az adatvédelemhez való alapvető jogaikról. Ennek hatékony végrehajtásához az arra irányuló törekvések, hogy az európai adatvédelmi biztos mint adatvédelmi szakértő láthatóbbá váljon többek között a sajtóban és a szélesebb nyilvánosság előtt, egyszerre teremtik meg a köz bizalmát és az uniós intézmények elkötelezettségét a kérdés iránt.

Az európai adatvédelmi biztos 2014-es kommunikációs tevékenységei az alábbiakra terjednek ki: a honlap frissítése és az információtechnológiai politikával kapcsolatos észrevételeknek egy külön rész létrehozása az oldalon; a meglévő tájékoztatói és kommunikációs eszközök (kiadványok, honlap stb.) felülvizsgálata és frissítése az új európai adatvédelmi biztosi megbízásra való átállásra figyelemmel, és az egyszerű, lényegre törő megfogalmazás további használata a technikai kérdések érthetőbbé tétele érdekében olyan példákkal kiegészítve, amelyekkel a nagyközönség könnyen azonosulhat.

- **Erőforrás-gazdálkodás és a humánerőforrással kapcsolatos feladatok szakmaiságának növelése**

Az új személyzeti szabályzat 2014. januári hatálybalépésével számtalan végrehajtási intézkedés frissítésre fog szorulni, amelyek különböző, az emberi erőforrásokkal kapcsolatos kérdést érintenek (értékelés, a szabadságok kezelése, munkafeltételek stb.).

Az európai adatvédelmi biztos folytatja a 2013-ban elkezdett, emberi erőforrásokat érintő tevékenységekkel kapcsolatos munkáját (erőteljesebben stratégiai jellegű tanulási és fejlesztési politika, a magatartási kódex felülvizsgálata), egyúttal új tevékenységeket is tervez, például a munkaerő-felvételi eljárások javítását.

A szervezet humánerőforrás-kapacitásának növelése érdekében összevonja a meglévő humánerőforrás- és igazgatási csoportokat. Az európai adatvédelmi biztos törekedni fog arra, hogy a személyzeti szabályzat keretein belül a lehető legjobb munkafeltételeket biztosítsa munkatársai számára, és így az európai adatvédelmi biztosról továbbra is a rendkívül motivált és elkötelezett munkatársakkal rendelkező ideális munkahely képe maradjon fenn.

HOGYAN JUTHAT HOZZÁ AZ EURÓPAI UNIÓ KIADVÁNYAIHOZ?

Ingyenes kiadványok:

- egy példány:
az EU Bookshopból (<http://bookshop.europa.eu>),
- több példány, valamint plakátok, térképek rendelése:
az Európai Unió képviselőin keresztül (http://ec.europa.eu/represent_hu.htm),
nem uniós országokban a küldöttségektől
(http://eeas.europa.eu/delegations/index_hu.htm),
a Europe Direct szolgáltatáson keresztül (http://europa.eu/europedirect/index_hu.htm)
vagy a 00 800 6 7 8 9 10 11 telefonszám tárcsázásával (ingyenesen hívható az EU
egész területéről) (*).

(*) A legtöbb hívás és a megadott információk ingyenesek (noha egyes mobiltelefon-szolgáltatásokon keresztül, telefonfülkéből és hotelekből a számot csak díjfizetés ellenében lehet hívni).

Megvásárolható kiadványok:

- az EU Bookshopból (<http://bookshop.europa.eu>).

Előfizetési kiadványok:

- az Európai Unió Kiadóhivatalának forgalmazó partnereitől
(http://publications.europa.eu/others/agents/index_hu.htm).

EURÓPAI
ADATVÉDELMI BIZTOS

A személyes adatok
védelmének európai óre
www.edps.europa.eu

